

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 281/08-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. septembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. K. M., súdneho exekútora, so sídlom K., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Úradu vlády Slovenskej republiky vo veci č. 1473-4/2008/IP-52/OPS a postupom Ministerstva financií Slovenskej republiky vo veci č. MF/011761/2008-244, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. K. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. júna 2008 doručená sťažnosť JUDr. K. M., súdneho exekútora, so sídlom K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Úradu vlády Slovenskej republiky

(ďalej len „úrad vlády“) vo veci č. 1473-4/2008/IP-52/OPS a postupom Ministerstva financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií“) vo veci č. MF/011761/2008-244, ktorou sťažovateľ žiadal vydať tento nález:

„Právo sťažovateľa na inú právnu ochranu zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s článkom 12 ods. 2 Ústavy SR, postupom Úradu vlády Slovenskej republiky, Sekcia kontroly a boja proti korupcii vo veci sp. zn. 1473-4/2008/IP-52/OPS bolo porušené.

Právo sťažovateľa na inú právnu ochranu zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s článkom 12 ods. 2 Ústavy SR, postupom Ministerstva financií Slovenskej republiky vo veci sp. zn. MF/011761/2008-244 bolo porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Úradu vlády Slovenskej republiky, Sekcia kontroly a boja proti korupcii, aby vo veci vedenej na Úrade vlády Slovenskej republiky, Sekcia kontroly a boja proti korupcii pod sp. zn. 1473-4/2008/IP-52/OPS porušovať namietané práva sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Ministerstvu financií Slovenskej republiky, aby vo veci vedenej na Ministerstve financií Slovenskej republiky vo veci sp. zn. MF/011761/2008-244 porušovať namietané práva sťažovateľa.

Odporcovia sú povinní nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

Z podanej sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ doručil 14. februára 2008 ministerstvu financií podanie z 11. februára 2008 označené ako „Podanie 13 sťažností proti nečinnosti orgánu verejnej správy v 13 začatých správnych konaniach o vrátení správneho poplatku“. V tomto podaní uviedol, že ministerstvo financií porušuje jeho subjektívne práva, je nečinné a koná protiprávne, keď v 13-tich začatých správnych konaniach o vrátení správneho poplatku dodnes nevydalo rozhodnutie, ale rozhodlo o práve účastníka konania „*písomným oznámením*“. Ministerstvo financií sťažovateľ žiadal, aby odstránilo tento nezákonný stav a vo všetkých 13-tich konaniach o žiadosti o vrátenie správneho poplatku z 10. septembra 2007 rozhodlo samostatnými rozhodnutiami. Poukázal na to, že o týchto podaniach dosiaľ ministerstvo financií nerozhodlo, pretože jeho oznámenia vo všetkých týchto konaniach z 5. novembra 2007 nie sú rozhodnutím.

Ministerstvo financií vrátilo sťažovateľovi podanie späť listom č. MF/011761/2008-244 z 22. februára 2008. Vo svojej odpovedi uviedlo, že z obsahu podania sťažovateľa z 11. februára 2008 vyplýva, že sťažovateľ sa domáha ochrany svojich práv podľa zákona č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sťažnostiach“) a domáha sa ich ochrany ako súdny exekútor. Ministerstvo financií dospelo k záveru, že súdny exekútor sa považuje za orgán verejnej správy v zmysle § 2 písm. c) zákona o sťažnostiach a sťažnosťou v zmysle § 4 ods. 1 písm. b) rovnakého zákona nie je podanie orgánu verejnej správy, v dôsledku čoho bolo treba podanie vrátiť sťažovateľovi. Tento list bol sťažovateľovi doručený 12. marca 2008.

V súvislosti so spôsobom vybavenia tohto podania ministerstvom financií podal sťažovateľ úradu vlády žiadosť zo 14. marca 2008 o kontrolu nesprávneho postupu pri prijímaní, evidovaní a vybavovaní sťažností. Uviedol v nej, že spôsob vybavenia svojho podania z 11. februára 2008 ministerstvom financií považuje za nezákonný, pretože ministerstvo financií nerešpektovalo ustanovenia zákona o sťažnostiach. Tvrdil, že ochrany svojich práv sa nedomáhal ako súdny exekútor, ale ako akýkoľvek iný daňový subjekt, preto jeho sťažnosť nie je podaním orgánu verejnej správy, spĺňa kritéria sťažnosti a ministerstvo financií mu ju nemalo vrátiť, ale malo sa ňou zaoberať. Preto svojím podaním zo 14. marca 2008 sťažovateľ požiadal úrad vlády, aby vykonal kontrolu spôsobu vybavenia jeho sťažnosti ministerstvom financií a prijal adekvátne opatrenia voči zodpovedným zamestnancom ministerstva financií, aby kvalifikované podania spĺňajúce pozitívne vymedzenie sťažnosti vybavovali v súlade so zákonom o sťažnostiach.

Úrad vlády sťažovateľovi prípisom č. k. 1473-4/2008/IP-52/OPS z 1. apríla 2008 doručeným sťažovateľovi 4. apríla 2008 oznámil, že jeho žiadosť postúpil ministerstvu financií. Poukázal na vecnú pôsobnosť úradu vlády v oblasti vybavovania sťažností, ktorá je ustanovená v zákone č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy“) a zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o kontrole v štátnej správe“) a zdôraznil, že podanie sťažovateľa smeruje proti postupu

oddelenia sťažností ministerstva financií, v dôsledku čoho úrad vlády nie je vecne príslušný na vykonanie kontroly v tomto prípade. Vecne príslušným v zmysle § 1 ods. 1 písm. b) zákona o kontrole v štátnej správe v tomto prípade na vykonanie kontroly je ministerstvo financií, ktoré v zmysle § 7 ods. 1 zákona o kontrole v štátnej správe kontroluje aj vybavovanie sťažností a toto prešetruje v rámci systému vnútornej kontroly. Kontrolu, ktorej vykonania sa sťažovateľ dožaduje, vykonáva v orgánoch verejnej správy vedúci alebo ním poverená osoba. Z týchto dôvodov postúpil úrad vlády podanie sťažovateľa na vybavenie ministerstvu financií s tým, že o výsledku vybavenia bude ministerstvo financií informovať sťažovateľa i úrad vlády.

Sťažnosť ústavnému súdu odôvodnil sťažovateľ tým, že k porušeniu jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy došlo ministerstvom financií aj úradom vlády preto, že sťažovateľ sa domáhal svojim podaním z 11. februára 2008 predpísaným spôsobom podľa zákona o sťažnostiach svojho práva a bolo povinnosťou ministerstva financií i úradu vlády sa podaním sťažovateľa zaoberať, tak ako im to predpisuje zákon o sťažnostiach. Z obsahu sťažnosti doručenej ústavnému súdu vyplýva, že sťažovateľ je toho názoru, že jeho podanie z 11. februára 2008 malo byť považované za sťažnosť, ako také malo byť aj vybavené a sťažovateľ mal byť o jeho vybavení vyrozumený. Sťažnosť sťažovateľa tak dosiaľ nebola vybavená postupom predpísaným zákonom o sťažnostiach. Dôvodom nevybavenia sťažnosti bola skutočnosť, že sťažovateľ je súdnym exekútorom, ktorý však svoje podanie z 11. februára 2008 nedoručil daňovému riaditeľstvu ako súdny exekútor, nesťažoval sa na porušenie svojich práv ako súdny exekútor, ale ako daňový subjekt sťažujúci sa na porušovanie svojich práv. Žiadne ustanovenie zákona o sťažnostiach pritom nevyklučuje, aby fyzická osoba, ktorá má postavenie verejného činiteľa v inom konaní, v ktorom jej práva a povinnosti nie sú definované jej postavením súdneho exekútora, nemohla využívať prostriedky ochrany, ktoré zákon každému účastníkovi konania priznáva, keď základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky každému bez ohľadu na iné právne postavenie a nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať, čo vyplýva z čl. 12 ods. 2 ústavy. Úrad vlády v rozpore s obsahom jemu doručeného podania neskontroloval vybavenie sťažnosti ministerstvom financií a odkázal sťažovateľa práve

na tento orgán. Tým úrad vlády odmietol vykonať kontrolu vybavenia sťažnosti napriek tomu, že je jediným orgánom, v pôsobnosti ktorého je kontrola vybavovania sťažností ministerstvom financií. Úrad vlády znemožnil takto sťažovateľovi domôcť sa jeho práva a nevybavil jeho sťažnosť predpísaným spôsobom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 tohto zákona návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ namietal zásah do ním označeného základného práva, ktorý mal byť spôsobený ministerstvom financií a úradom vlády tým, že ministerstvo financií jeho podanie z 11. februára 2008 nevybavilo riadne a o jeho podaní zo 14. marca 2008 úrad vlády nekonal, hoci bol povinný preskúmať postup ministerstva financií, čo však dosiaľ neurobil, a preto zásah do jeho práv trvá.

Ústavný súd poukazuje na to, že v zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. V tomto prípade bol 12. marca 2008 sťažovateľovi doručený list ministerstva financií, ktorým bol vyrozumený o spôsobe vybavenia jeho sťažnosti, a sťažnosť ústavnému súdu podal 4. júna 2008, teda po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd sa samostatne zaoberal ďalej tou časťou sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala proti postupu úradu vlády pri vybavovaní podania sťažovateľa zo 14. marca 2008.

Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu je jeho právomoc vec meritorne skúmať založená výlučne v prípadoch, keď medzi napadnutým rozhodnutím alebo postupom

dotknutého orgánu a namietaným porušením základných práv a slobôd existuje súvislosť, z ktorej vyplýva otázka ústavného významu a intenzity (I. ÚS 19/02).

Ústavný súd sa vo veci svojej právomoci totiž riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Všeobecné súdnictvo zabezpečuje fyzickým a právnickým osobám presadzovanie svojich práv, zaväzuje sa poskytnúť im účinnú ochranu pred neoprávnenými štátnymi zásahmi, pritom má prednostne chrániť a presadzovať individuálne základné práva a slobody. Príslušné procesné poriadky (v tomto prípade Občiansky súdny poriadok) sú zárukou účinnosti tejto právnej ochrany aj zárukou ochrany zákonného prístupu k uplatňovaniu základných práv a slobôd. Z uvedeného dôvodu je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, keď nie je daná právomoc všeobecných súdov (napr. II. ÚS 13/01).

Podľa § 24 ods. 1 zákona o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy Úrad vlády Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre kontrolu plnenia úloh súvisiacich s výkonom štátnej správy, kontrolu plnenia úloh z uznesení vlády, ako aj pre kontrolu vybavovania petícií a sťažností.

Podľa § 250v ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

Týmto zákonným postupom sa zabezpečuje ústavné právo na súdnu a inú právnu ochranu. Toto právo zahŕňa aj právo fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorá sa domáha, aby súd chránil jeho práva pred orgánmi verejnej správy.

Proti postupu orgánu štátnej správy, a takým je v danom prípade aj úrad vlády, sa sťažovateľ môže brániť v správnom súdnictve, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva garantovaného čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy, treba konštatovať, že na príslušnom súde sa nedomáhal ochrany svojho označeného práva, čo netvrdí ani v sťažnosti. Keďže sťažovateľ namietal, že postupom úradu vlády došlo k porušeniu jeho označeného základného práva, a keďže proti nečinnosti orgánov verejnej správy poskytujú ochranu všeobecné sudy v rámci správneho súdnictva (II. ÚS 136/02), ústavný súd bol nútený sťažnosť sťažovateľa aj v tejto jej časti po jej predbežnom prerokovaní odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Nedostatok právomoci ústavného súdu zaoberať sa sťažnosťou sťažovateľa nemožno odstrániť.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o ďalších nárokoch je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 3 ústavy), ústavný súd sa touto časťou sťažnosti osobitne nezaoberal.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. septembra 2008